

Március 4.

SZENT KÁZMÉR trónörökös

Szentlecke *Bölcs 4,7–16.*
Evangélium *Lk 12,35–40.*

Testvéreim! Szent Kázmérral¹ – mivel ünnepe általában nagybőjtbe esik – ritkán találkozunk a liturgiában. Nem is nagyon ismerjük őt, aki pedig egy Szent Imre²-típusú szent, és ráadásul nekünk, magyaroknak elég szoros kapcsolatunk volt vele.

1458-ban született. A lengyel királynak a második fia. A királyi udvarban nőtt föl, és az első időktől feltűnt a környezetének, hogy ez a gyerek másként viselkedik, mint a királyi udvarban szokás. Nem az anyagi dolgok érdeklik. Egész kicsi korától fogva nagyon szívesen imádkozott, nagyon jól érezte magát a kápolnában, a szentmisén. Azért egyszer csak föl-fogta, hogy ő királyfi, és valahol neki már készítik a trónt.

A 15. században az a világ, amit ma Közép-Európának nevezünk, tudta, hogy összetartozik: a lengyel, cseh, magyar király tudta, hogy országaik határosak, ugyanazokkal az em-beri, gazdasági, politikai, vallási problémákkal küszködnek, s mindhárom ország szomszédságában, nyugaton ott van a német-római császár, akivel illik jóban lenni, mert ő a nagy, a hatalmas.

Kázmér 13 éves, amikor nálunk már Mátyás király uralkodik, de a környező országok úgy ítélték, hogy azért ez a

¹*Krakkó, Lengyelország, 1458. október 3. – †Grodno, 1484.

²lásd november 5-én

Mátyás mégse való a magyar trónra, és eldöntötték, hogy majd Kázmér – ez a kis herceg – lesz az, akinek fegyvert kell ragadnia, s meg kell hódítania Magyarországot. A bátyja pedig a cseh király lesz. Akkor majd itt rend lesz, és béke és egység lesz – és majdnem létrehozuk a nagy egységes Európát.

És ez a 13 éves Kázmér kénytelen végigkísérni egy hadjáratot Észak-Magyarországon. Látja, hogy egyik csatát a másik után vívnák, ha a magyarokban nem volna annyi bölcsesség, hogy megnyitják előtte a városokat.

Kázmérnak ez óriási lecke volt. És ha valamikor, ekkor eldőlhetett a szívében, hogy: „Ha én egyszer trónra kerülök, megpróbálom az uralkodást abban a stílusban, ahogy azt az előttem élt szent királyok tették”. S a kortársak látták, hogy ami hatalom ennek a hercegnek a kezébe kerül, az nem karrier-építésre lett fölhasználva, hanem a többiek javára. Bár a trón felé van úton, Kázmér imádságos ember, aki megtartja a nagyböjtöt, bűnbánó lélek, és amikor segíteni kell – legyen az a legnyomorultabb beteg, bárki –, amiye van, odaadja.

Mindössze 24 éves volt, amikor megbetegedett és az Úr elvitte magával. Mint a mi Imrénket. Hogy a gazdagság meg a hatalom meg a gonoszság meg ne rontsa a lelkét. A tör-ténelemből tudjuk, hogy a fivére, Ulászló, Mátyás király után lett magyar király. Tehát nem is volt olyan abszurd elondolás az, hogy Kázmér kerüljön a magyar trónra. Ha tovább él, Ulászló helyett ő lett volna a királyunk.

Kérjük meg őt, aki ismeri ennek a lengyel, cseh, most már szlovák, magyar térségnek a nagy bajait, hogy imádkozzon értünk! Főleg azokért, akik ezen a területen a hatalom gyakorlói, hogy el ne felejtsek: bármi módon is kerül valaki a hatalom birtokába, a végső elszámolást az Úr Krisztussal kell majd elvégeznie. És boldog ember az, aki a

kezébe került hatalmat meg vagyont úgy használja föl,
hogy abból mások, a rábízottak élni tudnak és el tudnak
indulni haza-felé, a mennyország felé vezető utakon. Amen.

Március 7.

SZENT PERPETUA ÉS FELICITÁSZ **vértanú asszonyok**

Szentlecke *1Kor 1,18–25.*

Evangélium *Mk 10,35–45.*

Testvéreim! Szent Perpetua, Felicitas és öt férfitársuk abban az üldözésben lettek Krisztus vértanúi, melyet a császár azzal a szándékkal rendelt el, hogy elvágja a kereszténység utánpótlását. Kimondta: mostantól fogva tilos kereszténnyé válni! Akire pedig rábizonyosodik, hogy ilyen szándéka van, vagy rábizonyítható, hogy e parancs után keresztelkedett meg, az számíton rá, hogy az életével fizet ezért a törvénszegésért.

Perpetua gazdag család leánya. Felicitas, a rabszolganője, nyolcadik hónapjában járó kismama. Perpetuának van egy kislánya, akit még szoptat. Mindketten katekumenok egy olyan kis csoportban, ahol a katekéta mellett vannak ők ketten és még négy másik férfi. Följelentették őket, hogy – parancs ide, parancs oda – ezek a gonosz törvénszegők lám hittant tanulnak, sőt keresztiségre készülnek! Hatukat együtt tartóztatták le. De amikor a hitoktatójuk megtudta ezt, csatlakozott hozzájuk. Így lettek heten.

Nagyon kemény harcokat kellett megvívnia Perpetuának, akinek az apja minden követ megmozgatott, hogy megmentse a lányát. Bejárt a börtönbe is, könyörgött és sírt a lányának, elvitte magával a pici fiút, mondván: „Könyörülj meg legalább a gyermekeden, ha már rajtam nem!”

Ám ők hatan ott a börtönben mégis megkeresztelkedtek. Az Úr Krisztus megadta nekik azt a fajta világosságot, amit csak a Szentlélek tud gyújtani egy lélekben.

Az ilyen lélek látja, hogy a földnek minden kincse, minden emberi kapcsolata semmi ahhoz képest, amit a mennyek országa jelent. Perpetua tudta: azzal, hogy nem engedelmeskedik az apjának, nem sérti meg a negyedik parancsolatot, hanem az apjával való kapcsolatát is, a kisfiával való anyaságát is átviszi, átmenti a mennyországba. – Ezek nagyon kemény dolgok, s hogy mennyire, azt igazán csak azok értik, akik hasonló helyzeteket megjártak. Ők tudják, mennyire másként lát az ember akkor, amikor a szó szoros értelmében az élete kerül kockára, vagy komoly hátrányt kell vállalnia a hitéért, azért, mert Krisztus-hívó!

Arra ítélték őket, hogy a császár születésnapján, a cirkusban, a nép gyönyörködtetésére vadállatok végezzenek velük. Különös módon az állatok nem bántották ezeket az embereket. A római törvény szerint pedig ha a halálraítéltet a vadállat nem bántotta, ez az ártatlanságának volt bizonyítéka: fölmentették és visszaadták az életnek. – A ma ünnepeketek azonban megölték, mert a felbőszített nép ordítva követelte a halálukat: „Öljétek meg, ha másként nem, karddal!” – És megölték őket.

Perpetuától ránk maradtak a följegyzések arról, hogyan készültek ő meg a társai a vértanúságra. Ránk maradt a vértanúságuk története is, szemtanúktól. Az ember olvassa ezeket, és elborzad, hogy az önmagát jogállamnak nevező, állí-tólag művelt római világ mire volt képes. Ugyanakkor az Egyház megünnepli azokat a vértanúkat, akik megkapták az Úrtól az erőt, hogy az egész világgal szemben őrizzék a hitet Krisztusban, a Szentháromságban, a mennyországban.

Segítsenek nekünk ezek a szent vértanúk. Segítsen nekünk Perpetua és Felicitas, hogy az előttünk álló nagybajtöt

jól tudjuk végigélni. Ha lesznek harcaink – hiszen egy nagybőjtöt komolyan vevő léleknek előbb-utóbb támadnak küzdelmei, ha mással nem, önmagával, szeretete növekedéséért, olykor a bűneivel, rossz szokásaival –, segítsenek nekünk, hogy egy kicsit meg tudjuk ízlelni azt, milyen jó harcolni az Ur Krisztusért, és megtapasztalni azt, hogy „Jézusom, nem én, hanem Te bennem, a Te erőd bennem győzni tud!” Amen.

Március 19.

SZENT JÓZSEF
a Boldogságos Szűz Mária jegyese

Szentlecke *2Sám 7,1–5.8b–11.16.*

Evangelium *Mt 1,18–24.*

Testvéreim! A Szűzanyáról szoktuk hallani, hogy Ő mindegyikünk előtt járt a hitben, Ő az Egyház hitének a példaképe és a legtökéletesebb mintája. Az Egyház boldogan mondja el ugyanezt Szent Józsefről. És azért boldogan, mert kettőjükben, a Szűzanyában, meg Szent Józsefben, a nők és a férfiak egyaránt megkapták a példaképet és a segítséget a hithez.

Mert amíg az ember egyszer igazán végig nem gondolja, nem látja, mekkora áldozattal indult József részéről a hívő élet. Ő, a Dávid-ivadék tulajdonképpen igen szegény ember, akit ráadásul ki is telepítettek. Tudjuk, hogy József kicsi fiú lehetett, amikor a főtanács elrendelte, hogy Jeruzsálemből is – és egyáltalán Judeából – menjenek telepések északra, Galileába, mert azt a területet vissza kell hódítani. Így került a Betlehemből származott Dávid-ivadék Názáretbe.

Amikor fiatal férfiként eljegyzi Máriát, s egyszer csak látja, hogy a menyasszonya gyermeket vár, és nem tőle, akkor Józsefben hatalmas áldozat kezd bontakozni. Most kezd megmutatkozni az, hogy ő mennyire hívő ember. Megölethette volna Máriát, mondván, hogy hűtlen, tessék itt a bizonyosság! És nem tette. De megélt valami olyat, mint Ábrahám, akitől az Úr elkérte azt, ami neki a legdrágább.

Ábrahámtól elkérte Izsákot, most Józseftől elkéri Máriát. József még nem tudja, miről van szó, de úgy dönt, hogy elbocsátom a menyasszonyomat. Ilyenkor a vőlegény megtehetette, hogy mindenki tudta nélkül, titokban fölbontja az eljegyzést, és elbocsátja a menyasszonyt. Megtehetette. József erre készül, s közben nyilván vérzik a szíve: „Hiszen Mária olyan szép, olyan jónak láttam. Szerettem és úgy gondoltam, hogy mi ketten együtt...” – És akkor jön az angyal, és itt mutatkozik meg Józsefnek a hite. Mert az angyal mond neki valamit, amit addig soha senki nem hallott, és azóta sem. És József hallgatja, hallgatja az üzenetet, talán egészen nem is érti, de elfogadja, hogy most történik meg az, amit az Úr Dávidnak ígért. „Nem értem hogyan, de elfogadom” – mondja József.

Megtette, amit az angyal mondott nekim és ahogyan Ábrahám, amikor odaadta Izsákot, visszakapta – ugyanúgy, amikor Szent József odaadja Máriát Istennek, visszakapja őt, mint az Isten Fiának az anyját. És vele kapja a megtestesült Igét, és az Egyházat. És József hűséges, gondviselő szolgálattal óvja, őrzi, táplálja, gondozza a szent családot.

Ezzel megvalósult az, amit József várt; nem úgy, ahogy gondolta, hanem úgy, ahogy az Isten adta. Ebben József példa mindenki számára. Elsősorban a férfiak számára, akik ajándékba kapják az Úrtól a kreativitást, a tetterőt, a határozott, állandó cselekvésre késztetést. Ugyanakkor az üdvösségnek az a természete, hogy befogadjuk – a saját terveinket

föladva befogadjuk –, de nem mi csináljuk meg. Aki hisz, annak a Mindenható Isten adja az üdvösséget. A mi dolgunk az, hogy elfogadjuk és vigyázzunk rá, egymásban is, önmagunkban is.

Hálát adunk az Úrnak Szent Józsefért, és megkérjük őt, a Boldogságos Szűz jegyesét, hogy segítsen nekünk hinni. Elfogadni az üdvösség ajándékát, és vigyázni rá, mindhalálíg. Amen.

Március 25.

GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONY

Szentlecke Zsid 10,4–11.

Evangélium Lk 1,26–38.

Testvéreim! 1996 éve annak, amit Szent Lukácstól az imént az evangélium olvasásakor hallottunk. Ez az a pillanat, amikor Gábiel betoppan Máriához. Kívülről és első pillantásra úgy tűnik, hogy egy váratlan eseményről van szó, Mária zavarba jön. Valami történik, ami véletlenné tűnik, és ki tudja mi lesz belőle? – Holott amióta Isten az embert megteremtette, és az ember elveszett a bűn miatt, azóta sem-mi más nem történt: a Mindenható Isten ezt a pillanatot ké-szítette elő.

Nem tudjuk pontosan, mennyi idő telt el a bűnbeesés és az Ige megtestesülése között. De annyit tudunk, hogy száz-zer évekről van szó. Rengeteg idő! Attól a perctől kezdve, amelyben Ábrahám megkapta az áldásnak az ígétét, mintegy kétezer év telt el addig, amikor Gábiel jött és Mária „igen”-t mondott. – Ezzel megváltozott az emberi történelem. Nagyon jól kifejezi ezt az, hogy az időt ettől a pillanat-

tól számoljuk. Jó lenne eltenni az emlékezetünkben, hogy a szekularizáció, az a törekvés, hogy Istent kihagyjuk az életből, lekoptatta ugyan a dátum elől „az Úr esztendeje” szavakat, a szívünkben jó odatudni az évszám mellé: *idén az Úr 1996. esztendeje van.*

S amit még nagyon fontos tudni: Gábrriel nem vaktában, véletlenül jött Máriához. Az Úr nem azt mondta: „Gábrriel, van egy gondolatom, menj és keress valakit a földön, aki ezt a gondolatot fölfogja!” Gábrrielnek nem kellett kutatómunkát végeznie ahhoz, hogy rátaláljon Máriára. Isten üdvözítő ter-vében öröktől fogva ott van ez a szeplőtelen Mária, aki a megtesült Igét fogadni fogja.

Azok a százezer esztendő, melyek eltelnek a bűnbeeséstől az Ige megtestesüléséig, készítik nemzedékről nemzedékre Máriát, az Isten templomát. Gábrriel tehát adott címre megy. A Boldogságos Szűz pedig, jóllehet pontosan nem tudhatta, mire készíti fel őt az Isten, sejtette, hogy nagy dolgot tervez vele. Mert érzékelte, hogy más, mint a többiek: a bűntelenséget, a szeplőtelenséget érzékelnie kellett. És amikor Gábrriel jön a nagy üzenettel: „szűz lévén anya leszel és a fiad király lesz, uralkodó lesz!” – nem vitatkozik, hanem boldogan fogadja az Igét. A történelem pedig, és ez a mindenség, a legtávolabbi csillagvilág is, ebben a pillanatban, Mária „igen”-jére megkapja elsőszülöttét, Urát.

Aki hisz, amikor „igen”-t mond a hallott isteni szóra, Máriának ezt a nagy tettét ismétli meg. Aki pedig nem fogadja el a hitet, vagy halálos bűnt követ el, az megismétli a bűnbeesést, a paradicsom elvesztését. Amikor az ember bűnben van, igazában nincs az üdvösség idejében. A megtérés pedig – akár a keresztséggel, akár egy jó szentgyónással – visszavezeti az embert az Úrnak az idejébe. Nagyon szükségünk van a Boldogságos Szűz közbenjárására és példájára, hogy azt az isteni tervet, amely öröktől fogva

üdvözíteni a-kar bennünket, fölismerjük, befogadjuk, „igen”-t mondjunk rá, és engedjük, hogy bennünk is megtegye az Úr azokat a csodákat, melyeknek a vége az üdvösségünk. Amen.